

Klachtnummer 2023/202

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klagers] (verder: klagers), ouders van [leerling], leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De Landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 16 augustus 2023 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [leerkracht] (verder: de leerkracht), [adjunct-directeur] (verder: de adjunct-directeur) en [bestuurder] (verder: de bestuurder). De Commissie heeft op 4 september 2023 een verweer ontvangen.

De Commissie heeft de klacht op een online hoorzitting behandeld op 14 september 2023.

De Commissie heeft tijdens deze online hoorzitting de navolgende personen gehoord:

1. klagers;
2. de leerkracht;
3. de adjunct-directeur;
4. [directeur] (verder: de directeur)
5. de bestuurder.

II. Standpunt van klagers

Op 23 juni 2023 ontvingen klagers de groepsindeling van [leerling]. Hij bleek niet bij zijn vriendjes in de klas te zitten. Klaagster was zo verbaasd en teleurgesteld dat zij diezelfde dag de leerkracht heeft gebeld om te vragen waar deze keuze op gebaseerd was. Ze legde uit dat de kinderen een aantal weken waren geobserveerd en dat er aan de kinderen in de klas gevraagd was om een kindje te kiezen met wie ze in de volgende groep wilden zitten. [leerling] heeft toen voor zijn goede vriend [andere leerling] gekozen en [andere leerling] heeft voor [leerling] gekozen. Vervolgens heeft de leerkracht aan hen gevraagd: 'maar is dit ook je leermaatje?'. Waarop [andere leerling] (die nog niemand gekozen had) naar [leerling] toe kwam en zei: 'ik ben jouw leermaatje'. Daarna heeft de leerkracht aan een jongetje dat nog als enige over was gevraagd, 'wie kies jij als maatje?' Waarop dat jongetje zei: 'ik heb geen vriendje'. [leerling] liep toen naar dat jongetje toe en is bij hem gaan staan als maatje.

Klaagster heeft de leerkracht aangegeven dat zij dit als erg sturend ervaart, vooral omdat [leerling] in een groep een nieuwe keuze moest maken. Klagers weten dat [leerling] hier moeite mee heeft, hij is erg gevoelig voor emotie bij anderen. Klagers vinden het erg kwalijk dat de leerkracht de keuze van [andere leerling] en [leerling] niet heeft gerespecteerd. [leerling] heeft hierdoor geen eerlijke kans gekregen en dat maakt klagers en [leerling] erg verdrietig.

De daaropvolgende week is klaagster op gesprek geweest bij de leerkracht en de adjunct-directeur. Er werd haar verteld dat een groepsindeling altijd erg lastig is en dat ze wilden afwachten of er uit de

andere klas misschien nog kinderen wilden wisselen. In dat geval kon [leerling] toch bij zijn vriendjes in de klas komen. Ook wilden ze de ouders van zijn vriend [andere leerling] benaderen om te kijken of zij [andere leerling] wilden laten wisselen van klas. Hiermee eindigde het gesprek.

In een vervolgggesprek met de leerkracht en adjunct-directeur werd duidelijk dat [andere leerling] niet gewisseld zou worden en dat [leerling] in zijn toegewezen klas zou blijven.

Vervolgens werd er gesproken over de groeps grootte (de groepen zijn even groot) en de verhouding jongens/meisjes (er zitten meer jongens in de klas waarin [leerling] ingedeeld is). Ook werd aangegeven dat de zorgzwaarte van de leerlingen meeweegt. Klaagster heeft hierop gevraagd of er ook gekeken was hoe dat zou zijn als [leerling] zou wisselen van groep. Dit was niet bekeken. Klagers vinden dat er geen argumenten zijn genoemd, waarom [leerling] in deze klas moet worden geplaatst. Het argument dat hij op school met andere kinderen kan spelen dan thuis geloven klagers niet. [leerling] heeft het nooit over de kinderen waarmee hij nu in de klas geplaatst wordt. Na schooltijd vraagt hij nooit of hij met ze mag afspreken.

Omdat klagers erg met de kwestie zaten wilden zij de vertrouwenspersoon om advies vragen. Hierop heeft klaagster E.V. (contactpersoon van het bevoegd gezag) gebeld. Haar nummer was niet in gebruik. Vervolgens heeft klaagster L.S. (de interne vertrouwenspersoon) gebeld, ook al is hij leerkracht op school. L.S. wist er niet goed raad mee, maar begreep de onvrede en zei dat hij het zou oplossen. Hij heeft contact opgenomen met V.G., een andere interne vertrouwenspersoon. V.G. heeft 4 rollen moeten aannemen; die van leerkracht, collega, moeder (omdat haar zoon bij [leerling] in de klas zat) en als aankomend leerkracht van [leerling]. Ze gaf aan dat ze vanuit het oogpunt van de leerkracht begreep dat een groepsindeling altijd moeilijk is, maar dat ze het als moeder zijnde niet begreep. Ze zou samen met L.S. gaan kijken wat ze konden doen. Na een aantal dagen werd klaagster door L.S. op de hoogte gesteld dat ze niets hadden bereikt.

Tot slot heeft klaagster contact opgenomen met de bestuurder. Hij deed klaagster – na een zeer prettig telefoongesprek – de toezegging dat hij de betrokkenen zou gaan benaderen. Klaagster kreeg echter een teleurstellende e-mail. De toon was erg zakelijk, alsof zij in de beklagdenbank zat.

Klagers stellen dat geen overleg is geweest met de Medezeggenschapsraad (verder: de MR) over de groepsindeling. In de brief van 23 juni 2023 over de groepsindeling staat: ‘de groepsindeling komt tot stand in overleg met de leerkrachten en MR (ouders, leerkrachten)’. Er is echter nooit overleg geweest met de MR over de groepsindeling. Er wordt nu een beeld gecreëerd, waarin klagers erop moeten vertrouwen dat de groepsindeling wel goed moet zijn, omdat de MR (waarin natuurlijk ook ouders zitten) deze heeft goedgekeurd. Klagers vinden dit misleidend.

Tevens is de groepsindeling slechts twee weken voor de zomervakantie met de ouders gecommuniceerd. Hierdoor was het erg lastig voor klagers om in alle rust met de betrokken partijen om de tafel te gaan zitten.

III. Standpunt van verweerder

Toen de groepsindeling op 23 juni 2023 bekend werd gemaakt, heeft klaagster de leerkracht gebeld om te vragen naar de motivering voor de keuze van de klassenindeling. Op 27 juni 2023 is er een afspraak geweest met klaagster, de adjunct-directeur en de leerkracht. Op 29 juni 2023, is er opnieuw een gesprek geweest met dezelfde aanwezigen. Hierin heeft de school aangegeven dat de oplossing die zij voor ogen had, het overplaatsen van [andere leerling], niet was gelukt.

De bestuurder heeft de klacht van klagers op 4 juli 2023 telefonisch ontvangen.

Het bestuur heeft op 4 en 5 juli 2023 klaagster, de directeur a.i., de adjunct-directeur en de leerkracht gehoord. Op 5 en 6 juli 2023 heeft het bestuur een e-mail ontvangen van klaagster met een aanvulling op haar standpunt. Deze heeft het bestuur toegevoegd.

De leerkracht heeft ongeveer vijf weken voor de keuze van de groepsindeling gesprekken gevoerd met de leerlingen. Zij mochten aangeven bij wie zij in de groep 3 bij elkaar wilden zitten. [leerling] heeft toen voor [andere leerling] gekozen. Vervolgens heeft [andere leerling] aangegeven dat het misschien niet zo'n goede keuze was en dat hij in de andere groep zou willen worden geplaatst. [leerling] heeft toen aangegeven dat hij wel in de groep wilde blijven. De leerkracht van [leerling] heeft hierin niet sturend opgetreden omdat [leerling] ook de mogelijkheid heeft gekregen om de andere groep te kiezen.

In de daarop volgende weken heeft de leerkracht tijdens spelmomenten geobserveerd wie met wie speelde en heeft daarin bevestiging gekregen over de conceptindeling. De leerkracht geeft aan dat de 'vriendengroep' in de klas anders door haar wordt gezien dan door de klaagster.

Samen met de intern begeleider en de andere leerkrachten van de kleuterbouw is overleg geweest over de te vormen groepen. Hierbij is gekeken naar de groeps grootte, de zorgzwaarte van de groepen, de verdeling jongens/meisjes en de combinaties van leerlingen die stimulerend, dan wel belemmerend zouden kunnen werken.

Vervolgens heeft de directie het besluit genomen over de groepsindeling en deze gecommuniceerd met de ouders van de leerlingen.

Klaagster heeft na bekendmaking gesprekken gevoerd met de leerkracht en de adjunct-directeur die daarin hebben toegelicht op welke criteria de verdeling is gebaseerd. In deze gesprekken heeft klaagster de bezwaren genoemd. Dit heeft niet geleid tot nieuwe inzichten bij de school. Uiteindelijk heeft klaagster een gesprek gehad met de directeur a.i. In dit gesprek heeft de directeur a.i. klaagster gehoord en uitgelegd welke procedures zijn gevolgd. Zijn inziens is de groepsindeling weloverwogen gemaakt, zijn alle nodige medewerkers bij het proces betrokken en is de groepsindeling uiteindelijk vastgesteld. In alle gesprekken is aan klaagster aangegeven dat [leerling] in groep 3 goed zal worden gemonitord op welbevinden. Ook zullen de groepen 3 regelmatig groepsdoorbroken werken, waardoor contact zal zijn met leerlingen uit de andere groep 3.

Het bestuur geeft aan dat de groepsindeling voor de school ieder jaar weer een heel gepuzzel is.

Vooraf zijn criteria opgesteld voor de te maken groepsindeling. Het bestuur adviseert de school om in het vervolg deze criteria van te voren te communiceren met de ouders.

Het bestuur begrijpt de wens van klagers om [leerling] in de andere groep 3 te plaatsen. Groepsindeling behoort echter tot de vrije beleidsruimte van de school en de criteria die daarbij zijn opgesteld worden op de meeste scholen gebruikt. Op verzoek van klaagster zijn op korte termijn gesprekken met haar gevoerd door de leerkracht, de adjunct-directeur en de directeur a.i. Hiermee heeft de school getoond klaagster serieus te hebben gehoord.

Het bevoegd gezag heeft een contract met de Arbo Unie afgesloten ter levering van externe vertrouwenspersonen. E.V. was de externe vertrouwenspersoon en als zodanig opgenomen in de schoolgids van de school. Inmiddels is E.V. niet meer werkzaam bij de Arbo Unie. In de schoolgids, die aan het begin van het schooljaar wordt vastgesteld, was dit niet gewijzigd. De schoolgids voor het huidige schooljaar is inmiddels aangepast. Op de website van de stichting zijn de gegevens van de vertrouwenspersoon wel vindbaar.

De schoolcontactpersonen (interne vertrouwenspersonen) zijn leerkrachten die naast hun lesgevende taken deze rol hebben. Zij zijn hiervoor niet vrij geroosterd en hebben dus geen spreekuur. Zij zijn na schooltijd bereikbaar. Klaagster heeft beide schoolcontactpersonen ook weten te bereiken. De rol van de schoolcontactpersoon is niet om de klacht op te lossen, maar om de klager in contact te brengen

met de persoon die de klacht kan wegnemen. Aangezien klagster al in gesprek was met de leerkracht en de directie is zij uiteindelijk doorverwezen naar het bestuur.

De schoolcontactpersonen moeten de gegevens van de externe vertrouwenspersoon natuurlijk kennen. Het bestuur zal hier aandacht aan besteden.

Klagers geven aan dat geen overleg is geweest met de MR over de groepsindeling. De verdeling van de leerlingen van de toekomstige groepen 3 is inderdaad nooit aan de orde geweest in de MR. De MR heeft hierin ook geen rol. De brief waarnaar klagers verwijzen gaat over meer dan de verdeling van de leerlingen; het gaat over het aantal te vormen groepen en het vrij roosteren van medewerkers voor bepaalde taken, zoals interne begeleiding en extra ondersteuning. Dit zijn dingen die met de MR worden besproken in het schoolformatieplan. Dit proces start (zoals in de brief genoemd) inderdaad al in februari. De verdeling van de kleuters over de groepen 3 vindt pas veel later plaats.

Dat de uiteindelijke groepsindeling en verdeling pas twee weken voor het einde van het schooljaar bekend is, is niet ongebruikelijk, zeker gezien de krapte op de arbeidsmarkt.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie stelt op basis van de stukken en het ter zitting verhandelde vast dat de klacht van klagers op de volgende onderdelen betrekking heeft:

1. de groepsindeling;
2. de vindbaarheid van de externe vertrouwenspersoon en de bereikbaarheid, vindbaarheid en objectiviteit van de interne vertrouwenspersonen;
3. de procedure.

Ad 1. De groepsindeling

Uitgangspunt bij de beoordeling van deze klacht is dat scholen beleidsruimte hebben om te bepalen hoe ze goed onderwijs willen realiseren. De groepsindeling is daar onderdeel van en behoort tot deze vrije beleidsruimte. Daarom stelt de Commissie zich bij de toetsing hiervan terughoudend op, ook omdat de Commissie geen inzicht heeft in alle factoren die bij een groepsindeling een rol spelen. De Commissie zal moeten beoordelen of de procedure zorgvuldig is verlopen en of de school in redelijkheid tot het besluit van de groepsindeling heeft kunnen komen. Vanwege de beleidsruimte van de school zal geen uitspraak gedaan worden over de vraag of een andere keuze beter zou zijn geweest voor [leerling].

Het sociaal-emotioneel welbevinden van een leerling in de groep is belangrijk. De Commissie begrijpt dat klagers, die hun zoon kennen als een kind dat gevoelig is en dat graag bij zijn vriendjes in de klas zit, dit beschouwen als zwaarwegende omstandigheid ten aanzien van zijn sociaal-emotioneel welbevinden die meegenomen had moeten worden. Klagster geeft aan dat de wijze waarop de leerkracht de kinderen gevraagd heeft naar hun voorkeuren voor plaatsing in de twee klassen, niet geschikt is om de mening van haar zoon te horen.

Naast groeps grootte, groepsopbouw en onderwijsbehoefte is ook de omgang met klasgenoten meegenomen bij de groepsindeling. De Commissie overweegt dat de school met het betrekken van deze factoren en op grond van haar eigen professionele inzicht tot de indeling heeft kunnen komen en dat de gesprekken met klagster geen aanleiding vormden om hierbij in het bijzonder rekening te houden met omstandigheden die [leerling] betroffen. [leerling] heeft aangegeven bij welk jongetje hij

in ieder geval in de klas wilde komen. Deze keuze werd door de leerkracht bevestigd in haar observatie van de kinderen.

De school heeft na de bekendmaking van de groepsindeling meerdere malen met klaagster gesproken en haar bezwaren serieus genomen. De Commissie stelt vast dat de school heeft laten zien dat er ruimte was voor heroverweging.

Na het verzoek van klaagster om de groepsindeling te herzien, heeft de school de totstandkoming van de groepen toegelicht en geprobeerd om klaagster tegemoet te komen door ouders van twee jongetjes te vragen of zij van klas zouden willen wisselen. Voor de school waren de argumenten van klaagster echter niet zwaarwegend genoeg om [leerling] in de andere klas te plaatsen.

De Commissie constateert dat de school er wel blijk van heeft gegeven de zorgen van klaagster te hebben gehoord.

De Commissie stelt vast dat de school de samenstelling van de nieuwe groepen weloverwogen heeft gedaan. Daarbij heeft de school ouders de ruimte geboden om bij vragen contact op te nemen met de school. De school is dan ook zorgvuldig geweest in de communicatie over de groepsindeling.

De Commissie kan niet constateren dat er sprake zou zijn van specifieke behoeften van [leerling] die bij deze indeling of bij het moment van heroverweging niet of onvoldoende zijn onderkend.

De Commissie overweegt dan ook dat de keuze voor de groepsindeling zorgvuldig tot stand is gekomen.

Verweerder heeft aangegeven dat zij voortaan de criteria die ten grondslag liggen aan een groepsindeling voorafgaand aan de beslissing aan ouders kenbaar zal maken.

De Commissie acht dit klachtonderdeel ongegrond.

Ad 2. Vindbaarheid en bereikbaarheid vertrouwens- en/of contactpersoon

Klagers hadden behoefte aan contact met een vertrouwenspersoon. De in de studiegids opgenomen informatie over de externe vertrouwenspersoon was onjuist aangezien de daar genoemde persoon niet meer werkzaam was. Klagers zagen zichzelf daardoor genoodzaakt om contact op te nemen met de interne vertrouwenspersonen. Dit vonden klagers niet ideaal, de interne vertrouwenspersonen hadden namelijk meerdere rollen binnen de school wat de indruk van belangenverstrengeling wekte. Verweerder stelt dat de externe vertrouwenspersoon die in de studiegids vermeld stond halverwege het jaar uit dienst getreden is waardoor de contactgegevens in des studiegids niet meer klopten. Op de website stonden echter de gegevens van haar opvolger. De contactpersonen binnen de school zijn aangesteld om klagers te verwijzen naar de juiste personen, niet om klagers te begeleiden bij het zoeken naar een oplossing voor hun klacht. De interne vertrouwenspersonen hadden klagers hierop moeten wijzen.

Verweerder heeft erkend dat de interne contact en/of vertrouwenspersonen de contactgegevens van de externe vertrouwenspersoon hadden moeten kennen en hen hiernaar hadden moeten kunnen verwijzen. Verweerder heeft aangegeven hier in het vervolg alert op te zullen zijn. Nu verweerder de klacht heeft erkend is de Commissie van oordeel dat klagers ten aanzien van dit onderdeel geen belang meer hebben bij hun klacht. De klacht is dan ook ongegrond.

Ad 3. De gevolgde procedure

Klagers stellen dat in de brief van 23 juni 2023 gesuggereerd wordt dat de groepsindeling tot stand komt in overleg met de MR. Dit wekt de indruk dat het met de indeling wel goed moet zitten. De MR,

waarin ook ouders zitten, heeft immers meegekeken. Dit is misleidend nu de MR in feite helemaal niet bij de indeling betrokken is geweest. Verweerder heeft aangegeven dat er inderdaad geen overleg over de groepsindeling is geweest met de MR en dat dit ook niet hoeft. De zinsnede in de brief waarnaar klagers verwijzen ziet op de betrokkenheid van de MR bij het schoolformatieplan.

Tevens klagen klagers dat de communicatie over de groepsindeling, twee weken voor het einde van het schooljaar, te laat was. Verweerder heeft hierop aangegeven dat dit niet ongebruikelijk is, zeker gelet op de arbeidskrapte.

De Commissie stelt vast dat uit de WMS geen verplichting volgt om de groepsindeling aan de MR voor te leggen voor diens instemming en/of advies. Dat was anders geweest als de groepsindeling tot een wijziging in het schoolplan had geleid. Dat is hier echter niet aan de orde. Dat neemt niet weg dat klagers (en andere ouders) uit de brief van 23 juni 2023 hadden mogen afleiden dat de groepsindeling in overleg met de MR tot stand komt. Deze formulering is niet handig gekozen en zorgt voor verwarring.

Ten aanzien van de termijn waarop de groepsindeling aan klagers is gepresenteerd oordeelt de Commissie dat dit tijdig genoeg was.

De Commissie is van oordeel dat de klacht, voor zover deze betrekking heeft op de opmerking dat de MR betrokken is geweest bij de totstandkoming van de groepsindeling, gegrond is.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie is van oordeel dat de klacht, voor zover deze betrekking heeft op de opmerking van de school dat de groepsindeling in overleg met de MR tot stand is gekomen, gegrond is. Voor het overige is de klacht ongegrond.

VI. Aanbeveling aan het bevoegd gezag

De Commissie beveelt verweerder aan:

- in het vervolg duidelijk te communiceren wat de rol van de MR is ten aanzien van de totstandkoming van de groepsindeling;
- een gesprek te initiëren tussen ouders en directie zodat partijen – in het belang van [leerling] kunnen bespreken hoe zij in educatief partnerschap met elkaar verder kunnen gaan.

Aldus gegeven op 14 september 2023 door mr. Joh.C. Westmaas, voorzitter, K. Kroezen en drs. M.J.A.E. Sluijters, leden, in tegenwoordigheid van mr. N. Anjema – de Oliveira Costa als secretaris.